

Landgoedwandeling Diepenveen

Auteur: Marycke Naber

Nieuw Rande, De Haere met IJsselliniemuseum, 't Nijendal en Wijnbergen

Een afwisselende wandeling over landgoed Nieuw Rande met horeca in het landhuis en Engels landschapspark, langs de fraaie tuin van Herma Schmutzler, waar je 's zomers op vrijdag wat kunt drinken, naar landgoed De Haere. Daar zijn twee bunkers van de IJssellinie uit de Koude Oorlog te zien en eventueel te bezoeken. Verder op het landgoed: de havezate met horeca, een schijnruïne, een grote zonnwijzer en een mooie vlinderweide. Vervolgens over de landgoederen 't Nijendal en Wijnbergen en langs de Zandwetering en door het 'Waterlabyrint' terug naar Diepenveen, met 'kappersmuseum', oude kloosterkerk en horeca. Dit is een van de twaalf rondwandelingen die zijn gepubliceerd in 'De mooiste landgoedwandelingen in Salland' van Uitgeverij Gegarandeerd Onregelmatig.

Routebeschrijving

Start: bushalte Diepenveen Centrum. Afstand 15 km, bushaltes na 7, 10 en 12 km

- Loop vanaf de bushalte in de richting van Deventer, ga de 1e weg RA, Schapenzandweg. Steek de wetering over en ga bij de driesprong schuin LA, bij de volgende driesprong schuin RA.
- Na het spoor gaat de klinkerweg over in een halfverharde weg respectievelijk zandweg. Ga aan het eind daarvan RA over de parkeerplaats.
- 1. Loop via het smalle pad het dijkje op. Vandaar heb je een mooi zicht op de Rode Kolk. Ga aan het eind van het pad LA over de klinkerweg, langs Huis Nieuw Rande.

De naam Rande was al in 1285 bekend. Havezate Oud Rande, aan de Sallandsweg, werd in 1570 gebouwd, in 1838 verbouwd in neogotische stijl en in 1964 afgebroken. Alleen de 16e-eeuwse toren is blijven staan.

Rond 1620 is elders op het landgoed een nieuw huis gebouwd, dat in de tweede helft van de 17e eeuw Smets Rande werd genoemd. In 1853 werd het landgoed aangekocht door Mr. Albertus Jacobus Duymaer van Twist. Deze liet het bouwvallige Smets Rande afbreken en in 1857 op de huidige plaats Nieuw Rande bouwen. Het Engelse landschapspark liet hij aanleggen door Jan David Zocher jr. Deze maakte gebruik van de reeds aanwezige kolken en hoogteverschillen van het rivierduinlandschap.

In 1895 werd het landgoed aangekocht door G.J.Th. baron Stratenus. Tot 1996 woonde de familie in het huis. Daarna werd het verkocht aan Stichting IJssellandschap, die het landgoed reeds in bezit had. Het huis werd grondig gerenoveerd en is tegenwoordig een hotel-restaurant. De rode wit-omrande luiken op het landgoed verwijzen niet naar een familie, maar vermoedelijk naar de stadskleuren van Deventer.

- Houd na het hotel links aan over de halfverharde weg. Ga na de bocht naar rechts het 1e pad RA, dan het 1e pad RA naar en langs de vijver.
- Ga aan het eind LA en loop RD langs de boerderij met een herbouwde hooiberg.

Het pad loopt naar Oud Rande aan de overkant van de spoorweg. De dubbele eikenlaan aan de linkerkant leidde naar het voormalige Smets Rande. IJssellandschap heeft de laan in 2014 opnieuw aangeplant.

2. Ga het 1e pad LA langs het veld en daarna RD kronkelend door het bos, aan het eind RA over de halfverharde weg.
- Loop na het toegangshek van landgoed Rande RD over de asfaltweg (Sallandsweg). Ga de 1e halfverharde weg LA, Randerpad. Volg dit met een bocht naar rechts en naar links.

Rechts bevindt zich rustpunt Randerpad. Het woonhuis met torentje is de voormalige tuinmanswoning uit circa 1900 van landgoed Roobrug erachter. Dat is rond 1600 ontstaan. Willem Hendrik Cost, burgemeester van Deventer, werd in 1782 eigenaar. Jonkheer Otto Adriaan Smissaert kocht het landgoed in 1866 en liet het 18e-eeuwse huis in 1898 vervangen door een decoratief huis in neorenaissance stijl met een toren. Begin jaren dertig van de 20e eeuw werd de buitenplaats bewoond door het echtpaar Wichelman-Klaare. Dat ging al gauw scheiden en Roobrug werd in 1935 geveild. Op de plek van het oude landhuis werd in 1938 een nieuw huis gebouwd.

- Loop RD. Na ca. 500 m bevindt zich rechts De Ravenbosch met oude beuken.

Het bos, dat vanaf 1781 op de kaart staat, behoorde tot landgoed De Roobrug. Rond 1880 liet jonkheer Smissaert er voor eigen gebruik, onder meer een jaarlijkse picknick, wandelpaden aanleggen. Van 1934 tot begin jaren vijftig bevond er zich een zilvervossenfarm, gevestigd door Friedrich August Wichelmann. Aan een van de beuken hangt een blauwe ketting van Marijke Schurink, geïnspireerd door de wijze vos in 'De kleine prins' van Antoine Saint-Exupéry.

- Blijf RD lopen over het smalle pad. Ga aan het eind RA en meteen LA, Bockhorsterstraat. Na ca. 200 m bevindt zich links Herma's Theetuin.
3. Ga bij de witte boerderij uit 1746 het 1e bospad schuin LA. Na een aantal bochten ga je aan het eind LA, een breder pad.
 - Het bospad gaat over in een graspad. Ga bij een bankje en wandelpaal G48 schuin LA over het brugje. Vandaar heb je goed zicht op de achterkant van havezate De Haere.
 - Loop LA over het graspad langs de wei, ga aan het eind de trap op en bij het informatiepaneel over de IJssellinie RA (links staat een nagebouwde theekoepel).

De IJssellinie was een militair project dat van 1950 tot 1968 (tijdens de Koude Oorlog) het Rode Leger bij een eventuele inval een paar dagen oponthoud moest leveren. Een brede strook aan weerszijden van de IJssel, van Nijmegen tot Kampen, zou onder water gezet worden. Alleen het kabinet, de hoogste legerleiding en, zoals later bleek, de Russische KGB waren op de hoogte. Een bezoek aan de toegankelijk gemaakte bunkers is zeer aan te bevelen (zie bij Kijken)!

- Ga het 1e pad LA en volg dit langs het noodhospitaal. Ga daarna het 1e pad schuin LA langs de commandobunker infanterie.
- Loop RD en ga na de heuvel RA. Loop RD langs wandelpaal G13. Houd links aan, ga bij de driesprong schuin RA.
- Loop aan het eind schuin RD naar Kasteel De Haere, met op de benedenverdieping horeca.

Het landgoed op een rivierduin van de IJssel werd in 1329 voor het eerst vermeld. In 1559 liet de Deventer regent Hendrik van Oldeneel op de plaats van het tegenwoordige landhuis een nieuw huis bouwen. Omstreeks 1778 heeft Jan van Suchtelen het grotendeels opnieuw laten optrekken om het geschikt te maken voor bewoning door zijn gezin met tien kinderen. In die tijd werd ook een lanenstelsel aangelegd in Franse stijl.

Halverwege de 19e eeuw werden tuin en park om het huis opnieuw aangelegd, ditmaal in Engelse Landschapsstijl. Het landgoed is sinds 1996 in bezit van Stichting IJssellandschap, die sinds 2008 kantoor houdt in de havezate. Eind 20e eeuw zijn huis en park gerenoveerd. Links van de zichtlijn tegenover de ingang van De Haere staat een kunstwerk ter herinnering aan de Koude Oorlog, door Beeldhout uit Arnhem gezaagd uit het restant van een oude beuk.

- Loop langs het huis en RD, met het voormalige koetshuis aan je rechterhand. Ga aan het eind LA over de halfverharde weg.

Aan de rechterkant staat een schijnruïne, in 1870 gebouwd in opdracht van de toenmalige bewoner van De Haere, Pierre Gustav Voûte. In die tijd was het hip om ter verfraaiing van je landgoed zogenaamde follies (nutteloze bouwwerken) te bouwen.

- Steek met je rug naar de ruïne de halfverharde weg over en ga schuin RA. Steek de zichtlijn van het kasteel over richting de waarschijnlijk grootste zonnwijzer van de Benelux uit 2008.
 - Houd daarna rechts aan en loop langs de linkerkant van de vlinderweide met picknickbanken. Ga na het houten hek RA over de halfverharde weg.
4. Loop bij de kruising RD over de asfaltweg (Hengforderweg). Ga na het spoor aan het eind RA, Diepenveenseweg, na de brug LA, Zandweteringpad.
- De halfverharde weg gaat over in een asfaltweg. Ga vlak voor de boerderij nr. 3 RA door de voetgangerssluis naast het houten hek en volg het pad langs de bomen.

Je loopt over het circa 200 hectare grote landgoed 't Nijendal, sinds 1975 in bezit van Staatsbosbeheer. Het landhuis was al rond 1885 ernstig in verval en werd ten slotte afgebroken. Op een deel van 't Nijendal wordt vanaf 2002 het Hanzebos ontwikkeld, geïnspireerd op het afwisselende en open landschapstype dat eeuwen geleden in Nederland gebruikelijk was.

- Het graspad gaat over in een bospad respectievelijk graspad. Blijf na de voetgangerssluis RD lopen. Het pad gaat over in een eikenlaan. Ga in de bocht naar links RA over een vlonder.
5. Ga in het bos het 1e pad RA, dan het 1e pad schuin RA. Blijf RD lopen, houd vlak voor een grasland links aan. Ga aan het eind RA, bij de asfaltweg LA. Loop RD, Diepenveenseweg.

Aan de rechterkant staat huize Wijnbergen uit circa 1785. De 20 hectare grote buitenplaats was toen in bezit van stads- en kerspelsecretaris Gerhard Dumber jr. In 1849 is het huis verbouwd in neoclassicistische stijl. De woning links ervan in neorenaissancestijl is een voormalige zondagsschool uit 1899. Rond 1935 is het uitgebreid tot woonhuis voor de tuinman van landgoed Wijnbergen. Het landgoed is tegenwoordig waterwingebied van Vitens. In 2005-2006 is het parkbos teruggebracht in de oorspronkelijke staat.

- Ga in de bocht naar rechts schuin LA, een bospad, 'verboden voor ruiters'. Pad naar rechts negeren.

6. Let op! Na ca. 100 m staat aan linkerkant een smeedijzeren hekje van een paardengraf. Ga hier RA, richting bosrand met bank op uitkijkheuvel. • Ga aan het eind, voor de uitkijkheuvel, LA, aan eind van dit karrenspoor RA. Ga aan het eind van het graspad met jonge eiken schuin LA, een smal bospad.
 - Volg het pad met een bocht naar rechts, ga bij de driesprong schuin RA. Loop RD over de dam. Het bospad gaat over in een graspad door de weilanden.
 - Ga aan het eind RA over de asfaltweg, bij de voorrangsweg LA, Olsterweg. Ga het 1e bospad schuin RA 'Waterwingebied', vlak voor het paardenweidje RA.
 - Volg het pad met een bocht naar links en naar rechts, negeer de paden van links. Loop aan het eind RD over de halfverharde weg, ga voor de brug LA, een graspad langs de Zandwetering.

Tegenwoordig is het gebied waterberging bij hoog water. Mocht het onder water staan, loop dan terug en ga RA over de halfverharde weg. Deze gaat over in een asfaltweg (Driehoeksweg). Ga aan het eind RA langs de voorrangsweg. Zie verder bij routepunt 7.

- Het pad loopt naar rechts over een brug en door het Waterlabyrint Laage Diepenveen, aangelegd door landschapskunstenaar Jeroen van Westen.
 - Ga vlak na de 3e bocht naar links RA, aan het eind LA over het brede graspad. Loop na het draaihek over het graspad, na het draaihek aan het eind RA.
7. Op nr. 54 (aan de linkerkant van de weg) is de oude kapsalon van Antoon Legebeke te zien. Ga na nr. 57 RA over het tegelpad.
 - Loop langs de rechterkant van de kerk. Aan de voorkant rechts kun je achter het witte hek een rondje lopen door de fraaie kerktuin.
 - Loop langs de voorkant van de kerk (aan de zijgevel een bord met uitgebreide informatie) en RD langs het beeldje 'Bemoediging' van oud-burgemeester S. Crommelin over het klinkerpad.

De kerk, oorspronkelijk van het vrouwenklooster van Diepenveen, dateert uit 1411. In 1578 werd het klooster geplunderd en in 1581 gesloopt, op de kerk en enkele gebouwen na. In 1720 werd de kerk gerestaureerd en in gebruik genomen door de gereformeerde gemeente, nu PKN. Aan de rechterkant van het pad door de oorspronkelijke kloosterhof bevinden zich een paar grafzerken van het omstreeks 1870 gesloten kerkhof.

- Ga aan het eind RA over het smalle pad (rechts de kwekerij van Herma Schmutzler), bij de halfverharde weg LA.
- Ga bij de klinkerweg LA (Schildersstraat), aan het eind RA terug naar de bushalte.

Praktische informatie

Eten en drinken

Hof van Salland, Dorpsstraat 30, Diepenveen, 0570-591071, hofvansalland.nl Hotel-restaurant Gaia, Schapenzandweg 3, Diepenveen, 0570-593666, hotelgaia.nl Rustpunt Boerderij Randerpad, Randerpad 2, Diepenveen, 0570-591699. Open: in principe dagelijks Herma's Theetuin, Bockhorsterstraat, Olst, mei t/m aug. vr 11.00-16.00, hermaborder.nl Horeca Kasteel de Haere, Haereweg 4, Olst, 0570-591500, kasteeldehaere.nl/contact Brasserie Zonnig, Dorpsstraat 8, Diepenveen, 0570-592626, brasseriezonnig.nl

Kijken

